

fremtraadt tre Meninger om den rigtige Maade at gaae frem paa. Den ene Mening, som er udtalt af den ærede 3die Landsstingsmand for 2den Kreds (Borgen), gaaer ud paa at lade Menighederne faae den fulde Afgjørelse. Den anden Mening er, at man skal lade Præsten erholde absolut Veto. Det er, hvad der er foreslaaet af Udvalget. Mellem disse staaer Udvalget, som gaaer ud paa at lægge Afgjørelsen i Forening hos Menigheden og Præsten, eller naar disse ikke kunne blive enige, endelig hos Ministeriet, saaledes at Præsten og de øvrige geistlige Embedsmænd vel kunne suspendere Sagen, men ikke endelig forhindre den. Det glæder mig, at den høitærede Minister i sit sidste Foredrag bestemt kom tilbage til og holdt fast paa dette Sidste, medens han i sit første Foredrag, maastee under Indflydelse af en øieblikkelig Stemning, helbede til, hvad der er foreslaaet af den ærede 3die Landsstingsmand for 2den Kreds. Jeg troer, at Lovudkastet er i det Hele gaaet den rette Vej. Saafremt man skulde ville opstille det, at Menighedens Duffer vare afgjørende, saa at der, naar Menigheden forlangte det, skulde oprettes Menighedsraad, vilde jeg meget hellere ønske, at man befalede, at der overalt skulde oprettes Menighedsraad. Opretelse af Menighedsraad øieblikkelig, uden noget Forsøg paa at jævne Moodsætningen mellem Præst og Menighed uden at gaae til den høiere Autoritet, vilde i mange Tilfælde virke høist forstyrrende paa Livet i Menighederne, naar denne Myndighed gjorde sig gjældende efter en Lov, som ikke var almindelig. Naar det er en almindelig Bestemmelse, at Menighedsraad skulle oprettes, saa maa Præsten finde sig deri, men naar det ikke af Lovgivningsmagten er erkjendt at være en Institution, som skal findes overalt og ikke tør savnes, kan en meget dygtig og redelig Præst have Tvivl, og der kan være Forhold, under hvilke det kan see ud, som om i dette Øieblik et Parti fordrede Menighedsraad for af ukirkelige og daarlige Bevæggrunde at ville controlere Præsten. Jeg troer derfor, at det er ganske rigtigt, at Præsten faaer Evne til at modsætte sig, og at det undergives, hvor Menigheden vedbliver sit Vnske, et høiere Skjøn, om man under disse Forhold skal oprette denne Institution. Just Gjentagelsen fra Menighedens

Side af Dnsket giber en større Garanti for, at det er af alvorlige og respectable Bevæggrunde, at Begjæringen fremkommer. Det er meget væsentligt, at man herved tager Hensyn til, at dette er den første Begjæring, hvorved Noget skal indføres i Livet, som — hvad Loven selv erkjender — kræver visse Betingelser, der ikke overalt forudsættes at kunne være tilstede og som derfor Loven ikke overalt vil indføre eller befale indførte. Naar det er saaledes, er det ganske rigtigt, at der tages Hensyn til de Betingelser, der paa ethvert Sted have, og mellem disse Betingelser er Præstens Stilling og Stemningen ingen ringe eller uvigtig Betingelse. Man kan nu jo vistnok sige, at naar Menighedsraadet engang er oprettet, faaer jo dog Præsten ikke denne Indflydelse, naar han kommer til et Kald, hvor et Menighedsraad allerede be- staaer, men, som det allerede er bemærket af en æret Landsstingsmand ved min venstre Side (F. Nielsen), kan han jo, saalænge det er forskjelligt, saalænge der er Menighedsraad paa et Sted og ikke paa et andet, søge hen til et Sted, hvor et saadant Menighedsraad ikke er oprettet. Men dernæst — og det er for mig en meget vigtig Sag — er det en ganske anden Sag for en Præst at finde sig i, hvad der bestaaer, naar han kommer til et Sted, end at underkaste sig en ny Indretning, der øieblikkelig paatvinges ham mod hans Overbeviisning. I første Tilfælde kan han ikke deri see Noget, som er rettet mod ham personligt, i det andet Tilfælde kan han maastee af Misforstaaelse troe, at det er rettet personligt mod ham, og undertiden kan han besværrer have Ret til at see noget Saadant deri. Det er vigtigt at undgaae dette, og jeg troer, at Lovudkastet har truffet det Rette ved at sige, at i Almindelighed skal der være Enighed, thi det er jo Lovudkastets Mening, som den høitærede Minister bemærkede, at der skal være Enighed. Er der ikke Enighed, skal der hengaae nogen Tid, for at Anskuelserne skulle kunne jævne sig, og tilsidst skal Afgjørelsen ligge i den øverste kirkelige Myndigheds Haand, som efter den nuværende Forfatning er Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet, men med Hensyn til hele det System, der saaledes er fulgt, kan jeg ikke see Andet, end at man maa komme hen til tillige at optage det Forslag,